

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-614538-X/09/AA

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 23 października 2009 r.

Pani
EWA KOPACZ

MINISTER ZDROWIA

szanowna Pani Minister

Uprzejmie informuję Panią Minister, że Rzecznik Praw Obywatelskich otrzymuje listy (przykładowe kopie w załączeniu), w których podnoszone są zastrzeżenia do decyzji w sprawie zaprzestania z dniem 31 grudnia 2009 r. zawierania i kontynuowania umów o świadczenia z zakresu pielęgniarstwa w POZ, realizowane metodą zadaniową według wykonania wycenionego punktowo katalogu świadczeń pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej, dotychczas realizowanych na podstawie zarządzenia Nr 105/2008/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 5 listopada 2008 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju: podstawowa opieka zdrowotna.

W myśl przepisów tego zarządzenia, pielęgniarstwo domowe w POZ oznacza realizowane przez pielęgniarkę w domu/miejscu pobytu świadczeniobiorcy, świadczenie opieki zdrowotnej dla osób w każdym wieku, u których stwierdza się ograniczenie sprawności psychofizycznej spowodowane procesem chorobowym i którego ocena stanu samoobsługi, według skali Barthel wynosi nie więcej niż 60 punktów. Produkt ten miał za zadanie poszerzyć ograniczoną dostępność do opieki pielęgniarstwa pacjentów, których pielęgnacją zajmowały się dotychczas pielęgniarki środowiskowo - rodzinne, sprawujące opiekę nad liczną populacją.

Zdaniem skarżących, taki model opieki nad osobami niesprawnymi lub sparaliżowanymi z niewydolnym układem oddechowo - krążeniowym, często z demencją starczą lub innymi zaburzeniami psychogeriatrycznymi, został dobrze przyjęty przez pacjentów i ich rodziny, a także przez pielęgniarki, które upatrywały w prowadzonym modelu opieki, możliwość samodzielnego wykonywania zawodu oraz rozwoju zawodowego. Obecnie, w skali całego kraju oddziały wojewódzkie Narodowego Funduszu Zdrowia związane są blisko 500 umowami o udzielanie świadczeń w ramach pielęgniarstwa domowego POZ, a zatem należy domniemywać, że taką formę wykonywania zawodu realizuje kilka tysięcy pielęgniarek, obejmując opieką co najmniej 20 - 30 tysięcy pacjentów przy założeniu, że każda pielęgniarka wykonuje świadczenia u 5 - 8 pacjentów.

W tym celu, wiele pielęgniarek rozwiązało dotychczasowe stosunki pracy i podjęło działalność w formie indywidualnych i grupowych praktyk pielęgniarek i położnych lub niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej. Pielęgniarki pozyskały i wyremontowały niezbędne pomieszczenia a także podjęły konieczne kształcenie podyplomowe w celu uzyskania odpowiednich kwalifikacji i uprawnień zawodowych. Realizacja powyższych działań wiązała się z poniesieniem znacznych kosztów.

Omawiany problem podnoszony był również w doniesieniach prasowych, m.in. w artykule zamieszczonym w „Dzienniku Gazeta Prawna” z dnia 16-18 października 2009 r. pt. „Pielęgniarki środowiskowe znikną z domów pacjentów” (kopia artykułu w załączeniu).

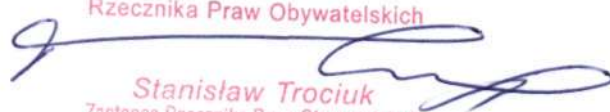
W opinii skarżących, decyzja w sprawie zaprzestania zawierania i kontynuowania umów o świadczenia z zakresu pielęgniarskiej opieki domowej w POZ, jako forma poszukiwania oszczędności w funkcjonowaniu opieki zdrowotnej, uderza w interesy jednej grupy zawodowej, narażając pielęgniarki na skutki nieprzewidywalne w momencie podejmowania decyzji o udzielaniu świadczeń w ramach pielęgniarskiej opieki domowej POZ. Decyzja ta stanowi również zagrożenie bezpieczeństwa pacjentów, powodując ograniczenie dostępności do dotychczas oferowanych świadczeń, m.in. dla mieszkańców domów pomocy społecznej (część dotychczas udzielanych świadczeń nie będzie mogła być wykonywana w ramach proponowanej opieki długoterminowej, gdyż zakres świadczeń wykonywanych w formie pielęgniarskiej opieki domowej w POZ różni się od zakresu świadczeń opieki długoterminowej).

Zarzutem skarżących trudno odmówić racji, zważywszy na skalę problemu w odniesieniu do liczby zaangażowanych pielęgniarek i objętych ich opieką pacjentów.

Należy nadmienić, że pielęgniarki były motywowane do udzielania świadczeń w ramach pielęgniarskiej opieki domowej w POZ przez organy publiczne, w tym Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej oraz władze samorządowe (starostów oraz prezydentów miast), zwłaszcza w odniesieniu do opieki nad pacjentami przebywającymi w domach pomocy społecznej.

W związku z powyższym, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (jt. Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o zbadanie sprawy oraz zajęcie stanowiska, a także o przekazanie informacji odnośnie działań i zamierzeń resortu zdrowia w kwestii rozwiązania podnoszonego problemu z poszanowaniem praw pacjentów i interesów pielęgniarek.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich